

Г. І. ПЕТРОВСЬКИЙ.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

Нинішній Голова Центрального Виконавчого Комітету Радянської України дійшов до свого високого революційного становища тяжким шляхом.

Григорій Іванович Петровський — син убогих селян с. Печенів, Волчанського пов. на Харківщині, які мусіли за шматком хліба йти до міста. Тут в Харкові, в його підвалах в найтяжчих злиднях пройшло його дитинство. До 15 років, Гр. Ів. вже на власному досвіді довідав ся і пережив всю безодню злидненого життя пролетаріату, перейшовши послідовно всі градації тяжкої долі пролетаріату в капіталістичному ладі. До п'ятнадцяти років він був вже поденщиком на всі руки: водоносом, розносчиком обідів в харчівнях, розносчиком листів, працював в слюсарнях, в різних майстернях.

Тікаючи від злиднів, Гр. Ів. поїхав шукати долі в Катеринославі, де й попов робітником до Бriansького заводу. В цьому величезному казені капіталістичного гнєту й почав виформовувати ся з Гр. Ів. певний соціаліст, особливо, коли на Бriansький завод в 1896 році приїхало багато відомих парт. робітників, висланих з Петроградських заводів, як "неблагонадійні елементи". Під впливом їх твердого марксистського світогляду та невинної партійної праці — цілкомитово складається й марксистський світогляд Гр. Ів.

Приймаючи активну участь в усіх робітничих організаціях та виступах, Гр. Ів. переїздить до Миколаєва, відкидаючи його вислати за страйк, а через рік (1900 р.) його арештують і ув'язнюють на рік. В 1902 р. його знову ув'язнюють на пів року. В революцію 1905 року Гр. Ів. був Головою і Секретарем Катеринославіської Ради Робітничих Депутатів, а потім підчас реакції мусів укривати ся від арешту.

В 1902 році, не дивлячись на всі драконові закони, Катеринославіські робітники вибирають Гр. Ів. — членом Державної Думи, де маленька купка членів робітників відважно обстоювала інтереси робітничої класи.

Але в 1904 році, за протест проти імперіалістичної війни, царський уряд, разом з чотирма товаришами членами Держ. Думи (відоме застереження — п'яти) засилають Гр. Ів. з початку в Туруханськ, а потім його одного в Якутський край, де він і томив ся аж до революції.

З початком революції Гр. Ів. стає в лави борців за комунізм і після жовтневої революції послідовно висловлює ся пролетаріатом на відповідальніших революційних постах, від Народного Комісара Р. С. Ф. Р., а з початком Радянської влади на Україні — Головою Центр. Вик. Ком. 2-го й 3-го скликання Рад, де й невинно працює серед близьких і рідних йому здавна робітничих мас України.

ПРОМОВА ТОВ. РАКОВСЬКОГО

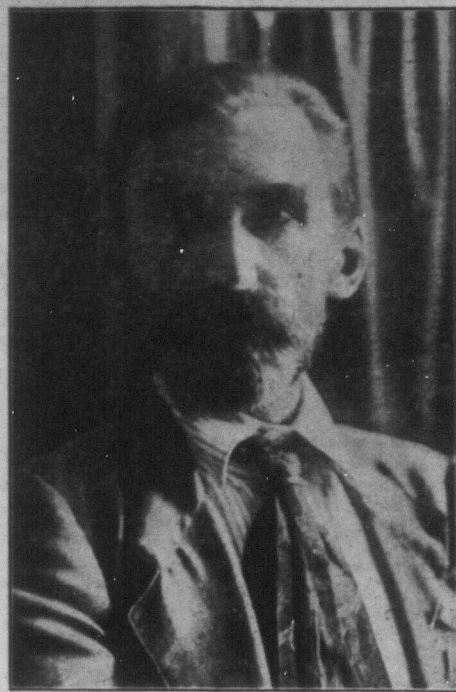
на IV. Всеукраїнським Зїзді Рад Робітничих, Селянських та Червоноармійських Депутатів.

ЯК ПОДІЛИЛИ УКРАЇНУ ПЕТЛЮРА І ПІЛСУДСЬКИЙ.

Товариші, на potwierdжене сів товариша Зіновєва про згоду що відбула ся між Петлюрою та Пілсудським і того, що ціною цієї згоди являється жити і щасте робітників та селян України, я відчитав вам тільки що одержану мною телеграму, "Що відомостям, одержаним з певного джерела, між Петлюрою і Пілсудським досягнуто згоди, по котрій нагородою Полякам за їх допомогу Петлюра буде окупация України до Дніпра Поляками, протягом 12-ти років (сміх, крики: "довго!"). Наступ же Поляків на лівому березі Дніпра пояснюється ся необхідністю для них захоплення півдня, віддаленого в один переїзд від Києва для забезпечення цього міста і для розвернення петлюрівської армії. З того ж самого джерела являється ся, що всю свою боєву ділянку на лівому березі Дніпра Поляки намірюють передати петлюрівським бандам, які мусять зєднати ся з бандами всяких отаманів, що оперують в тилу нашої армії".

Товариші, з цієї телеграми, яка potwierджує те, що ми вже раніш знали і передавали, ясно, яку долю несе Україні Петлюра і польські пани. Вам відомо, що Польща одержала Східну Галичину і західну Україну, одержала її в аренду на двадцять п'ять років. Коли Польща, що не офірувала на завоюване Галичини ні одного свого саадата, підбила її собі під ноги на двадцять п'ять років, то не важко передбачити, що ще більшою ціною примусила Польща Петлюру заплатити за ту послугу, яку вона йому робить. Друге, що слід відмітити в сій телеграмі, се обіцянки, які дає Польща Петлюрі: на правобережжю — царство Пілсудського, на лівобережжю — аде вже більш проблематичне — Петлюра. Петлюра і Пілсудський починають ахадити в ролю історичних осіб. Іхня згода нагадує, звичайно, зєбрігання всі пропороції, як говорять Французи, зєбрігання до останнього колись Наполеон I. і Олександр I. у Тильзіті. Наполеон сказав: ми найсильніший монарх Європи. Я пропоную: все, що на схід Висли — тобі, на захід — мені. І ось полтавський Наполеон — Петлюра і чехословачський Олександр — Пілсудський так само провели палієм по мапі України по течії Дніпра і сказали: тобі, Іване Пілсудський — правобережжя, тобі, Симоі Петлюра, — лівобережжя (сміх).

Товариші, без сумніву самі по собі ці дві особи, — і ваш сміх potwierджує се, — являються ся героями-оперетки поганого смаку (оплески). Так, не без підстав товариш Троцький наклеїв Петлюрі те, що мусить зробити ся на Україні по-

М. Скрипник
Народний Комісар Державної Контролі.

пулярним — "сорочинський воевода". Так, ці особи є опереточними. Те, що вони роблять, — кривава буфонада. Армії їх, коли за ними не йдуть французькі інструктори і вони не постають ся закордонними імперіалістами, — се не армії, а іграшки, забавки. Ми знаємо армію Петлюри. Ми не раз мали діло з його гайдамацькими частинами. Ми знаємо, як на Україні бють такі армії. Тільки три полки: полк Червоних козаків тарашанів і богунців, — тільки три сих полки протягом двох місяців залізною рукою змели всю петлюрівську директорію, всю цю армію з усіма її головними і неголовними отаманами. Тоді за Петлюрою була сила. Він ще говорив від імені більшої частини селянської України. Навколо його були ще всі апостоли українського шовінізму, популярні імена, популярні партії. А тепер Петлюра зі своїми патріями — се, повторюю, оперетка поганого смаку.

МІЖ ОТАМАНАМИ НЕ ВСЕ ГАРАЗД.

Характерно, що між сими бандитами навіть немає одної програми, одного плану. Петлюра видає універсал, в якому говорить, що він разом зі спільником — польським військом йде визволити і відбудувати "Українську Народну Республіку". У той же час, Тютюнник, помічник головного отамана, відомий погромщик, що виколовав дідам очі та виривав груді у жінок, він видає другу відозву, в якій сповіщає: "Ми будемо борити ся і проти Поляків і проти більшовиків. Неправда, що Петлюра з Поляками. Як що Петлюра з Поляками, то ми будемо проти Петлюри". Тютюнник, звичайно, знає, що Петлюра з Поляками. Що до брехні, то наші отамани великі на се майстри. Вони були і з Петлюрою і з Денікіном і разом з тим казали, що вони "за Радянську владу". Але коли Тютюнник мусить брехати, се значить, що він знає настрої селян, знає, що серед українського селянства Петлюра зі своєю новою авантюрою не зустріне навіть тої піддержки, якою користувався ся торік.

Що-ж до польської армії, то вона не має ще внутрішньої спайки. Ся армія складається з познанців, в ній відбувається ся внутрішня боротьба, іноді навіть боротьба зброяна. Познанці — проти галерців. Познанці — Німці з Познаня, в скількох 4-ох дивізій, обурюються ся, що їх забирають з Познаня і відправляють туди галерців. Держава без грошей, вся робітничая класа і селянська біднота незадоволені. В минулому році по селах в Польщі був загальний страйк сільських робітників. Лише в двох країнах був такий великий страйк сільських робітників — у Польщі та Італії. Серед міських робітників Домбровського, Варшавського районів поширюється ся комунізм.

Коли-ж все таки ми мусимо рахувати ся з Поляками і Петлюрою, то се через те, що вони не самі. Сього ми ніколи не повинні забувати. І тут ми не сміємо недоцінювати ту допомогу, моральну, матеріальну, технічну, котру Петлюра через Пілсудського або сам Пілсудський одержує зза кордону. Правда, закордонна дипломатія тепер дуже обєбрана. Вона дуже боїть ся скомпромітувати себе, щоби не впасти обличчям в болото, як було з Колчаком, Денікіном та Юденіком. Тільки засліплена злістю Франція отверто стала на бік Пілсудського. Інші офіційно стримують ся, але також допомагають. І немає ніякого сумніву, що ми находимось перед новою спільною імперіалістичною державою проти нас. Через се треба вважати, що боротьба не буде закінчена на нашому кордоні, що вона буде перенесена тепер на польську територію. Зруйнувавши Україну і Росію, Антанта для досягнення своїх грабіжницьких намірів не зупинить ся і перед зруйнуванням самої Польщі. Вона буде говорити: з більшовиками треба вести війну до останнього польського саадата і до останньої польської марки. Ми теж примушені вести війну до кінця, — примушені, бо ніщо нас не забезпечує, що коли знова буде мирова пропозиція і коли навіть наші умови мира будуть прийняті, ми можливо завтра, можливо через три місяці, через шість місяців опинимо ся перед новою польською авантюрою. Немає абсолютної ніякої запоруки протилежного. Нам потрібно мати таку запоруку, яка дійсно дасть нам тривалий мир. Такою запорукою може бути лише Робітничо-Селянський Уряд у Варшаві.

(Кінець буде.)

ЧЕРВОНЕ ПРАВО І НАРОДНИЙ СУД.

"Право — се система (порядок) суспільних відносин, відповідаюча інтересам пануючої класи і охоронювана організацією її сили".

Пролетарська революція, зруйнувавши всі основи буржуазного суспільства, перевела основний переворот в області права.

В повній згоді з класовим порядком капіталістичної держави в буржуазні права були різко відмежовані дві великі області: права приватного, де все було віддано в руки приватної особи, і права державного, де всім розпоряджалась державна власть.

Завдяки нічим неограниченим "приватним інтересам і свободній конкуренції", в руки приватних осіб були віддані найважливіші інтереси народних мас: господарство краю, розпорядиство всім промислом, землею, транспортом, то-варообіном, помешканнями і "свободною" людською працею, — для держави були полішені фінанси, суд, армія, адміністрація і міжнародні зносини.

Власть Світів положено початок основному здвигу правничих надбудов: відносини, котрі наукою буржуазного права причислялись до області приватних, переходять в сферу державного і безпосереднього впливу соціалістичної держави.

Приватна власність замінюється власністю пролетарської держави на всі машини виробництва.

Відбувається ся передача землі і всього необхідного для народу майна, котре було попередно в руках капіталістів і поміщиків, до розпорядиности робітників і селян. Навпаки, цілий ряд важливіших державних справ, котрі цілком відносились до області державного права, тепер уважають ся ділом приватних осіб і віддані до повної її розпорядиности. Всі горожани дістали свободу відносини релігії і церкви; на зміну попередній невинній сїмі приходиться сїма свобідна і т. д.

Таким робом на зміну права, в основі котрого лежить приватна власність і приватна господарська ініціатива, права економічного хаосу, являється ся право, відзначаюче ся початками успішнімих заходів виробництва, організації виробництва і розподілення по одному розумному плану.

Відповідно з тим йде напружена правотворча робота мас в області кримінального права, витвореного ся без особливих правил, без кодексів, в процесі боротьби пролетаріату з його класовими ворогами. І можна з певністю сказати, що соціалістичне кримінальне право, виконаване ся в бурі горожанської війни в період боїв, котрі привели до острої перемени відносин сил в користь пролетаріату і йдучих за ним міждержавних суспільних груп, вже вповні може справитись зі своєю основною задачею: "охороною системи суспільних відносин, відповідаючою інтересам працюючих мас".

Але разом з тим в соціалістичній кримінальній праві виразно проводиться ся думка про те, що переступство в класовому суспільстві викликається ся укладом суспільних відносин, в котрих живе переступник, а тому необхідно при визначуваню міри кари числитись в першу чергу з тим, чи довершено переступство особою, звязаною з можливими класами тим чи іншими вигодами, чи бідаком в ставі голоду і нужди.

Помимо загального перевороту в праві і вироблення руковожачих початків по кримінальному праву, соціалістична правотворчість витворила велику закордонну працю по утвореню перших в історії кодексів червоного права.

Витворюється ся перша пролетарська конституція, котра не тільки декларує, але переводить на практиці завтра: "Вся власть в границях Р.С.Ф.С.Р. належить до всего працюючого населення краю, обєднаного в міських і сільських світах".

"Конституція горожанської війни", котра ставить своєю основною ціллю: "заведення диктатури міського і сіль-

ського пролетаріату і біднішого селянства в виді сильної Всеросійської Світської влади в цілі повного здушення буржуазії, знищення експлуатації людини людиною і заведення соціалізму, при котрім не буде ні поділу на класи, ні держави" — переложена на всі європейські мови і без сумніву займає в історії світової революції видне місце, як основа для конституції всіх пролетарських країв.

У нас на Україні ся конституція вже зістала прийнята Другим Всеукраїнським Зїздом Рад майже в цілості з незначними змінами. До тої самої області відноситься ся переведення в життя декрету про відділення церкви від держави.

Розглядаючи матеріальні і духові блага, як находяться в користуваню і розпорядиности всіх сувокупности працюючих, і проводячи кінч "хто не працює, той не їсть", — соціалістичне право витворює перші пролетарські кодекси: про акти горожанського стану, про шлюб, сімейне і опікунське право, про землю, про працю і соціально забезпечення.

Тільки велика, невичерпана творча сила, заложена в пролетаріаті і йдучим за ним селянстві, змогла перевести так величезну творчу працю, давши в епоху великих потрясень нечуваній в історії примір законотворчої правотворчости самих працюючих мас.

Не менше величезна по значінню праця, чим по створенню червоного права, виконана соціалістичною властю і в ділі організації правосуддя. Мартова революція майже не відбила ся ні на організації судових інституцій, ні на їх діяльності. Тимчасове правительство не уважало себе в праві до скликання устанавних зборів переводити реформи в області судівництва.

Привернувшись в давнім виді царській судовій установі 1863 року, освободивши її від "шегловитовського" (Шегловітов — міністер судівництва за царя Миколи II. — Прим. Ред.) намулу, назначивши на становища сенаторів і судів ліберальних адвокатів, міністром судівництва самого Керенського, тимчасове правительство уважало свої задачі по перебуваню російського дореволюційного правосуддя закінченими.

Ставши при власті після жовтневої революції робітничо-селянське правительство правильно оцінило попередні суди, як організацію, приспособлену для оборони інтересів заможних клас.

В наслідок сего Світ Народних Комісарів в історичнім декреті про суд (ч. 1. з 24. листопада 1917 р.) постановив: зєсти всі інституції до того часу судові установи: окружні суди, судові палати, мирових судів, їхні зїзди, сенат зі всіма його департаментами, воєнні, морські і комерційні суди, а також прокуратуру, адвокатуру і інститут судових слідувателів.

В сїм акті найшов собі вираз стихійний процес, в котрім поставивший пролетаріат приступив до утворення нових форм правосуддя. Далше при поміч соціалістичної влади пролетаріату і селянству владеть ся взяти в свої руки нові судові установи, заставити їх служити інтересам соціалістичної революції і бути провідниками революційної правосудливості.

В результаті досить довгої еволюції зїстав проведений принцип єдиного народного суду, про котрого постановою була опублікована в грудні 1918 року. В тій постанові дано вже не тільки загальні початки судівництва, але і руковожчі принципи для самих народних судів.

Усїй організації народного суду без всякого лицеміря, властивого "надкласовому" буржуазному судівництву, послідовно проведено класовий принцип. Взвзявши в свої руки власть і усунувши цілковито органи буржуазного пановання — давнійшій суди — пролетарська демократія замість формули буржуазної демократії "ви-

бір судів народом" видвинула класовий кінч: вибір судів тільки працюючим і із працюючих" і перевела його у всій організації суду.

Стремлячи як можна більше приблизити суд до населення і зробити його засобом пропаганди соціалістичних ідей і провідним в житті поглядів працюючих, соціалістична власть не тільки завела вибір судів органами пролетарської диктатури — світами депутатів, — але і ввела в склад суду, в ролі познорправних членів, народних засідателів, котрі, для відрінення від присяжних засідателів, вибраних виключно з поміж заможних клас, можуть вибиратись лише з числа тих, хто має після конституції право вибирати в світи робітничих і селянських депутатів.

Рядом з тим соціалістична власть відмовилась від прийнятого в буржуазних системах правила про незміну судів і ввела, як правило, можливість усунення їх в кожний час вибравшими їх світами в разі невідповідности їх своему призначеню і небажанню співділати переведеню соціалістичного ладу, свідомо підчеркуючи сїм погляд на народний суд, як на орган не тільки судовий, але і революційний.

Щоби розширити доступ в народний суд працюючим масам, соціалістична власть притягнула народних засідателів до участі в розгляденю не тільки кримінальних, але і горожанських справ в відріженню від старих правил про присяжних засідателів.

Взагалі, треба вказати на глибоку різницю, котра існує між присяжними засідателями, бравшими участь в розгляденю тільки фактичної сторони судових справ, і між народними засідателями, котрі користують ся тими самими правами, що і стаї народні суди, і вирішують спільно з ними всі виникаючі при розбираню судових справ питання.

Характеристичною рисою постанови про єдиний народний суд є основна реформа в погляді на оскаржене і оборону. Заховаючи принцип змагань при веденю судового слідства, соціалістична власть організує колегії правооборонців і громадських обвинувателів настійно проводить думку про те, що, в відріженню від попередньої прокуратури і присяжної адвокатури, ці колегії заведені для допомоги народному судови в справі всестороннього викриття правди, а не в інтересах приватних осіб.

Відповідно з тим обвинувателі і правооборонці в народних судах не повинні стремити до вирішення судової справи неперемінно в бажану для них сторону, а ставити собі за задачу поміч народному судови в справі здійснення правосуддя.

Виключна широта повномочій народних судів і свобода судового углядення проводять ся, як руковожчий принцип "Постанови про єдиний народний суд".

"Народний судія, як сказано в ст. 33 Постанови, має право по своему угляденню визначати міру кари, а також постановити засуд про усальне або повне освободження оскарженого від всякої кари".

В таких-же випадках, коли в декреті установлено кару нениже певної норми, народний судія має право зменшити кару або зовсім відкинути її тільки з обовязковим мотивуванням відкинення чи змєгчення засуду.

Щоби доповнити коротку характеристику нашого народного суду, варто в закінчення привести ту оцінку, котру дає йому VIII. Зїзд Р.К.П.

"Утворивши єдиний народний суд в заміну безконечного ряду попередних судів різноманітної форми з численними інстанціями, соціалістична власть упростила будівництво суду, зробивши його абсолютно доступним для населення і усунувши всяку тяганину у веденю справ".

"Скасувавши закон повеліних правительств, соціалістична власть поручила вибираню судій судіям здійснювати волю пролетаріату, примінюючи його декрети, а в разі браку таких декретів або неповности ру-

ководитись соціалістичною правосвідомістю".

"В області кари зорганізовані таким робом суди вже привели до сновної зміни характеру кари, здійснюючи в широким розмірах усальний засуд, заміняючи тюремні виховання напівпанованем, заміняючи позбавленню свободи обовязковою працею з полішенням свободи, заміняючи тюремні виховання заведеннями і даючи можливість примінити кару практикою товариських судів".

По мірі закріплення народного суду революційні трибунали, бувші протягом довгого часу судовими органами майже з паралельною юрисдикцією, поступово звужують свою підсудимість справами, виключно звязаними з контрреволюцією, великою спекуляцією, і дістають значення, як органи надзвичайної пересіи.

З переведенням в життя "Нової постанови про революційні трибунали" досягають ся найбільше удосконалені форми координації діяльності органів, здійснюючих скору і тяжку репресію в відношеню до ворогів соціалістичної революції, і в силу сего основною задачею соціалістичної влади в області судової остає повне проведене в життя системи єдиного народного суду, як творчого органу червоного права.

Е. Шірівидт.

ЩО ДІЄТЬ СЯ В РОГАТИНСЬКІЙ.

Рогатинський повіт є цілковито знищений останніми воєнними подіями. Та мимого староство визначило контингент збіж на населені і воно мусіло його дати, позбавляючи себе останніх средств до життя.

Сей факт нічого не обходить постерунок державної поліції в Книгиничах. Командант того постерунку пан Левіцький уважає, що ті самі права, які прислугують староству, прислугують і йому. І так пан Левіцький буде собі дімок в Рогатині і в тій цілі реквірує селянські підвали для зєзвєння матеріалу. В 1920 році змусив він в той спосіб до свідчення Михайла Сьому, Федя Завєруху, Федя Лебєдєв, Михайла Хомина, усіх з Явча. Названі возили матеріал з Васючина до Рогатина, під примусом без найменшої заплати.

Дня 1. і 5. марта 1921 приїхав п. Левіцький свого жандарма, п. Вєшта, до Явча і разом з заступником віїта Петром Скіяром почали збирати новий контингент збіж для команданта в Книгиничах. І так у Івана Марниока забрав 25 кіл. збіж, у Василя Левіцького 25 кіл. збіж, у Марини Левіцької 10 кіл. збіж, у Ількя Курня 10 кіл. збіж, у Михайла Сорочєвича 15 кіл. збіж, у Івана Яцишина 6 кіл. збіж. Усе те збіж зєзвєно до громадської канцелярії в Явчу, а Олєкса Масловський на приказ жандарма забрав його до п. команданта Левіцького.

Збіж те давали люди під страхом, бо п. Вєшт в помешканю Ількя Кузія і в присутности поліційнта Кобилянського заявив, що коли громада не дасть збіж для п. команданта і яєць під вкоку, то командант постерунку приїде військом до села.

ХОЧЕТЕ ЗНАТИ

як зорганізована Радянська Україна, то прочитайте брошуру, яка що тільки виїшла з друку і називається ся

КОНСТИТУЦІЯ

УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РАДЯНСЬКОЇ РЕПУБЛІКИ

Ся брошура видана Радянським Правительством України для масового поширення між робітниками і селянами на Україні.

Ціна 5 центів.

Замовлення посилайте до: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor St. WINNIPEG, MAN.